

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC80 (82)

ISSN 1857-7059

ГОДИШЕН ЗБОРНИК

2018

YEARBOOK

2018

ГОДИНА 9
БРОЈ 11

VOLUME IX
NO 11

GOCE DELCEV UNIVERSITY - STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ГОДИШЕН ЗБОРНИК
2018
YEARBOOK

ГОДИНА 9
БР. 11

VOLUME IX
NO 11

GOCE DELCEV UNIVERSITY – STIP
FACULTY OF PHILOLOGY

ГОДИШЕН ЗБОРНИК ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

За издавачот:

доц. д-р Драгана Кузмановска

Издавачки совет

проф. д-р Блажо Боев

проф. д-р Лилјана Колева-Гудева

проф. д-р Виолета Димова

доц. д-р Драгана Кузмановска

проф. д-р Луси Караниколова -Чочоровска

проф. д-р Светлана Јакимовска

доц. д-р Ева Горѓиевска

Редакциски одбор

- проф. д-р Ралф Хајмрат – Универзитет од Малта, Малта
проф. д-р Нецати Демир – Универзитет од Гази, Турција
проф. д-р Ридван Цанин – Универзитет од Едрене, Турција
проф. д-р Стана Смиљковиќ – Универзитет од Ниш, Србија
проф. д-р Тан Ван Тон Та – Универзитет Париз Ест, Франција
проф. д-р Карин Руке Бритен – Универзитет Париз 7 - Дени Дидро, Франција
проф. д-р Роналд Шејфер – Универзитет од Пенсилванија, САД
проф. д-р Кристина Кона – Хеленски Американски Универзитет, Грција
проф. д-р Златко Крамариќ – Универзитет Јосип Јурај Штросмаер, Хрватска
проф. д-р Борјана Просев-Оливер – Универзитет во Загреб, Хрватска
проф. д-р Татјана Гуришиќ-Беканович – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора
проф. д-р Рајка Глушица – Универзитет на Црна Гора, Црна Гора
доц. д-р Марија Тодорова – Баптистички Универзитет од Хонг Конг, Кина
доц. д-р Зоран Поповски – Институт за образование на Хонг Конг, Кина
проф. д-р Елена Андонова – Универзитет „Неофит Рилски“, Бугарија
м-р Диана Мистреану – Универзитет од Луксембург, Луксембург
проф. д-р Сузана Буракова – Универзитет „Павол Јозев Сафарик“, Словачка
доц. д-р Наташа Поповиќ – Универзитет во Нови Сад, Србија
проф. д-р Светлана Јакимовска, доц. д-р Марија Кукубајска, проф. д-р Луси Караниколова-Чочоровска, доц. д-р Ева Горѓиевска, проф. д-р Махмут Челик,
проф. д-р Јованка Денкова, доц. д-р Даринка Маролова, лектор д-р Весна Коцева, виш лектор м-р Снежана Кирова, лектор м-р Наталија Поп-Зариева, лектор м-р Надица Негриевска, лектор м-р Марија Крстева

Главен уредник

проф. д-р Светлана Јакимовска

Одговорен уредник

доц. д-р Ева Горѓиевска

Јазично уредување

Даница Гавриловска-Атанасовска
(македонски јазик)

лектор м-р Биљана Петковска, лектор м-р
Крсте Илиев, лектор м-р Драган Донеv
(англиски јазик)

Техничко уредување

Славе Димитров, Благој Михов

Редакција и администрација

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип
Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ 10-А
п. факс 201, 2000 Штип
Р. Македонија

**YEARBOOK
FACULTY OF PHILOLOGY**

For the publisher:

Ass. Prof. Dragana Kuzmanovska, PhD

Editorial board

Prof. Blazo Boev, PhD

Prof. Liljana Koleva-Gudeva, PhD

Prof. Violeta Dimova, PhD

Ass. Prof. Dragana Kuzmanovska, PhD

Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Ass. Prof. Eva Gjorgjievska

Editorial staff

Prof. Ralf Heimrath, PhD— University of Malta, Malta

Prof. Necati Demir, PhD— University of Gazi, Turkey

Prof. Rıdvan Canım, PhD— University of Edrene, Turkey

Prof. Stana Smiljkovic, PhD— University of Nis, Serbia

Prof. Thanh-Vân Ton-That, PhD— University Paris Est, France

Prof. Karine Rouquet-Brutin PhD— University Paris 7 – Denis Diderot, France

Prof. Ronald Shafer— University of Pennsylvania, USA

Prof. Christina Kkona, PhD— Hellenic American University, Greece

Prof. Zlatko Kramaric, PhD— University Josip Juraj Strosmaer, Croatia

Prof. Borjana Prosev – Oliver, PhD— University of Zagreb, Croatia

Prof. Tatjana Gurisik- Bekanovic, PhD— University of Montenegro, Montenegro

Prof. Rajka Glusica, PhD— University of Montenegro, Montenegro

Ass. Prof. Marija Todorova, PhD— Baptist University of Hong Kong, China

Ass. Prof. Zoran Popovski, PhD— Institute of education, Hong Kong, China

Prof. Elena Andonova, PhD— University Neofilt Rilski, Bulgaria

Diana Mistreanu, MA— University of Luxemburg, Luxemburg

Prof. Zuzana Barakova, PhD— University Pavol Joseph Safarik, Slovakia

Ass. Prof. Natasa Popovik, PhD— University of Novi Sad, Serbia

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD, Ass. Prof. Marija Kukubajska, PhD, Prof. Lusi Karanikolova-Cocorovska, PhD, Ass. Prof. Eva Gjorgjievska, PhD, Prof. Mahmut Celik, PhD, Prof. Jovanka Denkova, PhD, Ass. Prof. Darinka Marolova, PhD, lecturer Vesna Koceva, PhD, lecturer Snezana Kirova, MA, lecturer Natalija Pop-Zarieva, MA, lecturer Nadica Negrievska, MA, lecturer Marija Krsteva, MA

Editor in chief

Prof. Svetlana Jakimovska, PhD

Managing editor

Ass. Prof. Eva Gjorgjievska, PhD

Language editor

Danica Gavrilovska-Atanasova

(Macedonian language)

lecturer Biljana Petkovska, lecturer Krste

Iliev, lecturer Dragan Donev

(English language)

Technical editor

Slave Dimitrov, Blagoj Mihov

Address of editorial office

Goce Delchev University

Faculty of Philology

Krste Misirkov b.b., PO box 201

2000 Stip, Republic of Macedonia

СОДРЖИНА CONTENTS

----- *Книжевност*

Цветанка Стоилова

ПСИХОЛОШКИОТ РЕЛАТИВИЗАМ ВО РОМАНОТ ПОКОЛНИОТ
МАТИЈА ПАСКАЛ ОД ЛУИЏИ ПИРАНДЕЛО

Cvetanka Stoilova

THE PSYCHOLOGICAL RELATIVISM IN THE NOVEL THE LATE
MATTEA PASCAL BY LUIGI PIRANDELO 9

Ева Ѓорѓиевска

ИТАЛИЈАНСКАТА ЛАУДА ВО XIII ВЕК:
ДАМАТА ОД РАЈОТ ИЛИ ПЛАЧОТ НА БОГОРОДИЦА

Eva Gjorgjievska

THE ITALIAN XIII CENTURY LAUDA:
DONNA DE PARADISO OR PIANTO DELLA MADONNA 23

Natalija Pop Zarieva, Krste Iliev, Dragan Donev

MARY SHELLEY'S FRANKENSTEIN AND BYRON 29

----- *Преведување*

Светлана Јакимовска

ИНТЕРПРЕТАТИВНАТА ТЕОРИЈА ВО РАМКИТЕ
НА СОВРЕМЕНИТЕ ПРЕВЕДУВАЧКИ ТЕОРИИ

Svetlana Jakimovska

INTERPRETATIVE THEORY IN THE FRAMEWORK OF
CONTEMPORARY TRANSLATION THEORY 37

Даринка Маролова, Роберта Костадиновска

ЛЕКСИЧКА ЕКВИВАЛЕНТНОСТ МЕЃУ ГЕРМАНСКИОТ
И МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК СОГЛЕДАНА ПРЕКУ ПРЕВОДОТ
НА НОВЕЛАТА СМРТ ВО ВЕНЕЦИЈА ОД ТОМАС МАН

Darinka Marolova, Roberta Kostadinovska

LEXICAL EQUIVALENCE BETWEEN GERMAN AND
MACEDONIAN CONSIDERED THROUGH THE TRANSLATION
OF THOMAS MANN'S NOVELLA DEATH IN VENICE 43

Даринка Маролова, Николина Лукароска

ЕКСПЛИЦИРАЊЕ НА ИМПЛИЦИТНИТЕ ИСКАЗИ ВО
ПРЕВОДОТ ОД ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК

Darinka Marolova, Nikolina Lukaroska

EXPLICATION OF IMPLICIT EXPRESSIONS IN TRANSLATION
FROM GERMAN INTO MACEDONIAN 51

----- *Јазик*

Марија Леонтиќ

ЗБОРОВНИ КЛАСИ ВО ТУРСКИОТ И ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

Marija Leontik

WORD CLASSES IN THE TURKISH AND IN THE

MACEDONIAN LANGUAGE 59

----- *Методика*

Марија Тодорова

УЛОГАТА НА АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК (J2) ПРИ УСВОЈУВАЊЕ НА

ШПАНСКИОТ ЈАЗИК (J3) ОД СТРАНА НА МАКЕДОНСКИ СТУДЕНТИ

Marija Todorova

THE ROLE OF L2 ENGLISH IN L3 SPANISH ACQUISITION BY

MACEDONIAN LEARNERS 69

Драган Донеv, Крсте Илиев, Наталија Попзаријева

КУЛТУРОЛОШКИ ИМПЛИКАЦИИ ВО ИЗУЧУВАЊЕТО НА

ДЕЛОВЕН АНГЛИСКИ КАКО СТРАНСКИ ЈАЗИК И НЕГОВАТА

УПОТРЕБА КАКО ЛИНГВА ФРАНКА

Dragan Donev, Krste Iliev, Natalija Popzarieva

CULTURAL IMPLICATIONS IN BUSINESS ENGLISH ASSESSMENT

AS A FOREIGN LANGUAGE AND ITS USE AS LINGUA FRANCA 77

ЗБОРОВНИ КЛАСИ ВО ТУРСКИОТ И ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

Марија Леонтиќ¹

¹Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
marija.leontik@ugd.edu.mk

Апстракт: Лингвистите ги класификуваат зборовите во зборовни класи или групи. Во овој труд ќе се презентираат семантичката, морфолошката и синтаксичката класификација на зборовните класи. Турскиот и македонскиот јазик имаат различни зборовни класи. Овој труд ќе ги анализира зборовните класи во турскиот и во македонскиот јазик и ќе ги утврди нивните сличности и разлики.

Клучни зборови: *зборовни класи, турски, македонски*

WORD CLASSES IN THE TURKISH AND IN THE MACEDONIAN LANGUAGE

Marija Leontik¹

¹Faculty of Philology, Goce Delcev University, Stip, Macedonia
marija.leontik@ugd.edu.mk

Abstract: Linguists classify words in word classes. This paper shall discuss the semantic classification, the morphological classification and the syntactic classification of the word classes. The Turkish language and the Macedonian language have different word classes. This paper shall discuss the word classes in Turkish and in Macedonian language and will offer an account of their similarities and differences.

Key word: *Turkish language, Macedonian language, word classes*

1. Вовед

Морфологијата е дел од лингвистиката што се занимава со проучување на формите на зборовите, правилата за нивното градење, нивното расчленување на морфеми (најмали јазични единици што имаат значење) и нивните граматички карактеристики и значења. Зборовите во секој јазик врз основа на одредени општи заеднички признаци се поврзани меѓу себе, а тоа дава можност да ги обединиме формирајќи помали или поголеми зборовни класи или групи. Тие можат да бидат поврзани според значењето, формата, службата во реченицата и слично.

Во лингвистиката постојат различни класификации на зборовните класи, но најмногу се применуваат значенската (семантичка), формалната (морфолошка) и функционалната (синтаксичка) класификација. **Семантичката класификација** се

базира на категоријалните значенски страни на зборовите и на нивните граматички значења. **Морфолошката класификација** ја разгледува менливоста и неменливоста на зборовите. **Синтаксичката класификација** ја испитува функцијата (службата) на зборовите во рамките на реченицата. Врз основа на овие три пристапа се определува припадноста на еден збор во некоја класа.

Во турскиот и во македонскиот јазик за полесно проучување е направена класификација на зборовите во класи или групи.

2. Семантичка класификација на зборовните класи во турскиот и во македонскиот јазик

Значенската (семантичка) класификација на зборовните класи се базира на смисловната, значенската страна на зборовите. Според оваа класификација зборовите се класификуваат во класи според нивните општи лексички и граматички значења.

Во турскиот јазик според семантичката класификација се изделуваат следниве единаесет зборовни класи: именки (isimler), глаголски именки (isim-fiiller), заменки (zamirler), придавки (sifatlar), глаголски придавки (sifat-fiiller), прилози (zarflar), глаголи (fiiller), глаголски прилози (zarf-fiiller), постпозиции (edatlar), сврзници (bağlaçlar) и извици (ünlemler). Во турскиот јазик именките (isimler), глаголските именки (isim-fiiller), заменките (zamirler), придавките (sifatlar), глаголските придавки (sifat-fiiller) и прилозите (zarflar) се сметаат за именски видови зборови, глаголите (fiiller) и глаголските прилози (zarf-fiiller) се сметаат за глаголски видови зборови, а постпозициите (edatlar), сврзниците (bağlaçlar) и извиците (ünlemler) се сметаат за зборови кои немаат самостојно значење.

Во македонскиот јазик според семантичката класификација зборовите се делат на следниве единаесет класи: именки, придавки, броеви, заменки, глаголи, прилози, предлози, сврзници, честички, извици и модални зборови.

Семантичка класификација на зборовите во турскиот јазик	Семантичка класификација на зборовите во македонскиот јазик
1. именки (adlar)	1. именки
2. заменки (zamirler)	2. заменки
3. придавки (sifatlar)	3. придавки
4. глаголи (fiiller)	4. глаголи
5. прилози (zarflar)	5. прилози
6. сврзници (bağlaçlar)	6. сврзници
7. извици (ünlemler)	7. извици
8. постпозиции (edatlar)	8. предлози
9. глаголски именки (isim-fiiller)	9. броеви
10. глаголски придавки (sifat-fiiller)	10. честички
11. глаголски прилози (zarf-fiiller)	11. модални зборови

Секоја зборовна класа во турскиот и во македонскиот јазик има општи лексички и граматички значења.

Именките во турскиот и во македонскиот јазик се изделуваат во посебна зборовна класа според нивното општо лексичко значење да именуваат поими за живи суштества, предмети, појави и за дејства што се сфаќаат како опредметени. Општите граматички значења на именките во турскиот јазик се број, лице и падеж, а во македонскиот јазик се род, број и лице.

тур. **Melis ve Ana İngiltere'ye uçak ile gittiler.**

мак. **Мелис и Ана во Англија отидоа со авион.**

Заменките во турскиот и во македонскиот јазик формираат посебна зборовна класа врз основа на нивното општо лексичко значење да означуваат или посочуваат лица, предмети или појави. Општите граматички значење на заменките во турскиот јазик се број, лице и падеж, а во македонскиот јазик се род, број и лице.

тур. **Biz** ve **o**, bu kitabı okuyacağız.

мак. **Ние** и **тој** ќе ја прочитаме оваа книга.

Придавките во турскиот и во македонскиот јазик образуваат посебна зборовна класа врз база на нивното општо лексичко значење да изразуваат карактеристики, својства за некогo или за нешто. Општото граматичко значење на придавките во турскиот јазик е степен, а во македонскиот јазик се род, број, лице, степен и определеност.

тур. **En iyi** öğrenci kitabı açtı ve **ilk** sayfaı okudu.

мак. **Најдобриот** ученик ја отвори книгата и ја прочита **првата** страница.

Глаголите во турскиот и во македонскиот јазик се поврзуваат во посебна зборовна класа врз основа на нивното општо лексичко значење да искажуваат процес, дејство, работа, или состојба. Општите граматички значење на глаголите во турскиот јазик се време, начин, лице, преодност, број и залог, а во македонскиот јазик се број, време, начин, лице, вид, преодност и залог.

тур. Девојчето **стои** пред огледало, **се чешла** и **пее** песна.

мак. Kız aynanın önünde **duruyor**, **taranıyor** ve şarkı **şöylüyor**.

Прилозите во турскиот и во македонскиот јазик се izdelуваат во посебна зборовна класа врз основа на општото лексичко значење да укажуваат на различните околности (време, место, начин, количество и степен) под кои се врши одреден процес, дејство или работа. Општото граматичко значење на прилозите во турскиот јазик е степен, а и во македонскиот јазик одредени прилози (за начин и количество) имаат форми за степенување.

тур. **Bugün**, o, **kütüphanede** sınav için **dünden daha iyi** ve **daha çok** çalışacak.

мак. Денес таа **во библиотека** за испит **подобро** и **повеќе** ќе учи во споредба со **вчера**.

Сврзниците во турскиот и во македонскиот јазик се izdelуваат во посебна зборовна класа, но немаат лексичко значење. Општото граматичко значење на сврзниците во турскиот и во македонскиот јазик е поврзување на зборовите во реченицата и дел-речениците во сложената реченица.

тур. Јас и ти да одиме во ресторан **бидејќи** сме гладни.

мак. Sen ve ben restorana gidelim **çünkü** açız.

Извиците во турскиот и во македонскиот јазик се izdelуваат во посебна зборовна класа, но немаат лексичко значење. Тие служат за искажување чувствени реакции, за обрнување внимание, за обраќање или за довикување.

тур. **Eyvah**, yarın sınavımız var, unuttuğum. **Of**, ne yapacağım? **Hey**, arkadaşım, bugün müsait misin? **Aman**, bana sınav için yardım et!

мак. **Леле**, утре имаме испит, сум заборавил. **Оф**, што ќе правам? **Еј**, другаре мој, дали денес си слободен? **Аман**, помогни ми за испитот!

Постпозициите во турскиот јазик се izdelуваат во одделна зборовна класа, но немаат лексичко значење. Тие изразуваат различни релации меѓу зборовите во реченицата. Еквивалент на постпозициите во турскиот јазик се предлозите во македонскиот јазик со таа разлика што постпозициите се употребуваат по зборот, а предлозите пред зборот.

тур. Ana arkadaşları **ile** akşama **kadar** tartıştı. Ana'ya **göre** sınav **için** tartışma çok yararlıydı.

мак. Ана со другарките до вечер дискутираше. **Според** Ана дискусијата беше многу корисна за испитот.

Глаголските именки во турскиот јазик се izdelуваат во одделна зборовна класа и претставуваат имиња на глаголите. Еквивалент на глаголските именки во турскиот јазик се глаголските именки во македонскиот јазик што не се izdelуваат во посебна зборовна класа.

тур. Öğrenme sürecinde şu dört unsur çok önemlidir: **dinleme, okuma, konuşmak ve yazmak**.

мак. Во процесот на учењето овие четири елементи се многу важни: *слушање, читање, зборување и пишување.*

Глаголските придавки во турскиот јазик се izdelуваат во одделна зборовна класа и изразуваат разни карактеристики на именките. Еквивалент на глаголските придавки во турскиот јазик се глаголските придавки во македонскиот јазик што не се izdelуваат во посебна зборовна класа.

тур. **Yazılan** şiirlerden dolayı **gelen** dinleyiciler çok mutluordu.

мак. Поради *напишаните* песни *дојдените* слушатели беа многу среќни.

Глаголските прилози во турскиот јазик се izdelуваат во одделна зборовна класа и укажуваат на околноста на глаголите. Еквивалент на глаголските прилози во турскиот јазик се глаголските прилози во македонскиот јазик што не се izdelуваат во посебна зборовна група.

тур. Öğretmen şehirde **gezerken** öğrencilerine rastladı.

мак. Наставникот *шеталки* во град ги сретна своите ученици.

Предлозите во македонскиот јазик се izdelуваат во одделна зборовна класа и немаат лексичко значење. Нивното граматичко значење служи за изразување различни релации и односи меѓу зборовите во реченицата. Еквивалент на предлозите во македонскиот јазик се постпозициите во турскиот јазик.

мак. Ана со другарките до вечер дискутираше. **Според** Ана дискусијата беше многу корисна за испитот.

тур. Ana arkadaşları **ile** akşama **kadar** tartıştı. Ana'ya **göre** sınav **için** tartışma çok yararlıydı.

Броевите во македонскиот јазик се izdelуваат во одделна зборовна класа врз основа на значењето избројливо количество. Општото граматичко значење на броевите во македонскиот јазик е определеност, а броевите еден и два имаат и форми за род (еден, една, едно, два, две). Еквивалент на броевите во македонскиот јазик се вистинските броеви што се наоѓаат во групата бројни придавки во турскиот јазик.

мак. Во книжарницата влегоа **два** ученика и купија **пет-шест** книги.

тур. İki öğrenci kitapçıya girdiler ve **beş altı** kitap satın aldılar.

Честичките во македонскиот јазик се izdelуваат во одделна зборовна класа и немаат лексичко значење. Општото граматичко значење на честичките се состои во изразување тврдење, одрекување и исклучување. Честичките од македонскиот јазик во турскиот јазик се предаваат со разни зборови што се наоѓаат во рамките на прилозите и придавките во турскиот јазик, а не се izdelуваат во посебна зборовна класа.

мак. Да, сфаќам. Не, не се лугам. Само малку сум зачуден.

тур. Evet, anlıyorum. Hayır, kızmıyorum. Sadece biraz şaşkınım.

Модалните зборови во македонскиот јазик се izdelуваат во одделна зборовна класа и го изразуваат ставот на говорителот кон она што го кажува. Модалните зборови од македонскиот јазик во турскиот јазик се предаваат со разни зборови што се наоѓаат во рамките на прилозите и придавките во турскиот јазик, а не се izdelуваат во посебна зборовна класа.

мак. Се разбира, ќе дојдам. За среќа, времето е добро. Впрочем треба да сме среќни.

тур. Tabii geleceğim. Şansımıza hava iyi. Aslında mutlu olmalıyız.

3. Морфолошка класификација на зборовните класи во турскиот и во македонскиот јазик

Формалната (морфолошка) класификација на зборовните класи се заснова на менливоста и неменливоста на формата на зборовите во исказот. Според оваа класификација, зборовите се класификуваат во класи според менливоста и неменливоста. Менливи зборовни класи се оние што разликуваат граматички категории, а неменливи зборовни класи се оние што не разликуваат граматички категории. На пример во турскиот јазик зборот kitap: книга, може да се менува во формите: kitabı: книгата, kitaplar: книги, kitapları: книгите, а во македонскиот јазик зборот книга: kitap може да ги има формите: книгата, книгава, книгана, книги: kitaplar, книгите: kitapları. Неменливите зборови и во турскиот и во македонскиот јазик секогаш се појавуваат во иста форма: ve: и, gibi: како, göre: според и др.

Во турскиот јазик менливи зборови се: именките, заменките, глаголите и глаголските именки, а неменливи се: придавките, глаголските придавки, прилозите, глаголските прилози, сврзниците, извиците и постпозициите. Иако придавките и прилозите во турскиот јазик се вклучуваат во неменливи зборови, описните придавки и некои прилози имаат форми за степен (güzel ev: убава куќа, daha güzel ev: поубава куќа, en güzel ev: најубава куќа // güzel konuşuyor: убаво зборува, daha güzel konuşuyor: поубаво зборува, en güzel konuşuyor: најубаво зборува). Исто така глаголските придавки и глаголските прилози се неменливи зборови со исклучок на глаголската придавка образувана со -DİK и сложениот глаголски прилог образуван со -DıġIndA кои се менуваат (yazdığım şiir: напишана песна од мене, yazdığın şiir: напишана песна од тебе, yazdığı şiir; напишана песна од него/неа, yazdığımız şiir/ напишана песна од нас, yazdığınız şiir/ напишана песна од вас, yazdıkları şiir: напишана песна од нив // geldiğimде: јас кога пристигнав, geldiğinde: ти кога пристигна, тој/таа/тоа кога пристигна, geldiğimizде: ние кога пристигнавме, geldiğinizде: вие кога пристигнавте, geldiklerinde: тие кога пристигнаа). Поради овие карактеристики, придавките и прилозите во турскиот јазик се на границата меѓу менливите и неменливите зборови, а глаголските придавки образувани со -DİK и глаголските прилози градени со -DıġIndA се јавуваат како исклучок.

Во македонскиот јазик менливи зборови се: именките, заменките, придавките, броевите и глаголите, а неменливи се: прилозите, предлозите, сврзниците, честиците, извиците и модалните зборови. Иако прилозите во македонскиот јазик се вклучуваат во неменливи зборови, некои прилози имаат форми за степен (убаво зборува: güzel konuşuyor, поубаво зборува: daha güzel konuşuyor, најубаво зборува: en güzel konuşuyor) и за определеност (неколку/ неколкуте дојдоа: birkaçı geldi). Поради ова, прилозите во македонскиот јазик се на границата меѓу менливите и неменливите зборови.

Морфолошка класификација на зборовите во турскиот јазик		Морфолошка класификација на зборовите во македонскиот јазик	
Менливи зборови	Неменливи зборови	Менливи зборови	Неменливи зборови
именки	придавки	именки	прилози
заменки	глаголски придавки	заменки	предлози
глаголи	прилози	придавки	сврзници
глаголски именки	глаголски прилози	броеви	честички
	сврзници	глаголи	извици
	извици		модални зборови
	постпозиции		
	глаголски придавки		

4. Синтаксичка класификација на зборовните класи во турскиот и во македонскиот јазик

Функционалната (синтаксичка) класификација на зборовните класи се базира на функцијата (службата) на зборовите во реченицата. Според оваа класификација, зборовите се класификуваат во класи според можноста да имаат или да немаат синтаксичката функција на прирок, подмет, предмет, прилошка определба и друго во рамките на реченицата. Според **синтаксичката класификација** имаме **полнозначни и службени зборови**. Полнозначните зборови се зборови со поширока семантичка содржина, со лексичко и со граматичко значење и имаат функција на самостојни членови во реченицата (прирок, подмет, предмет, прилошка определба и др.). Службените зборови имаат само граматичко значење и немаат самостојна функција во реченицата, туку помагаат во изразувањето на различни односи меѓу зборовите, односно се во служба на зборовите кои можат да бидат самостојни членови во реченицата.

Според синтаксичката класификација во турскиот јазик полнозначни зборови се: глаголите, именките, заменките, придавките, прилозите, глаголските именки и глаголските придавки, а службени зборови се: постпозициите, сврзниците и глаголските прилози. Во турскиот јазик се изделени извиците, кои се блиску до службените зборови, но немаат функција на службени зборови.

Според синтаксичката класификација во македонскиот јазик полнозначни зборови се: глаголите, именките, заменките, придавките, прилозите и броевите, а службени зборови се: предлозите, сврзниците и честичките. Во македонскиот јазик од оваа класификација се изземат извиците и модалните зборови, кои се блиску до службените зборови, но немаат функција на службени зборови.

И во турскиот и во македонскиот јазик со вистинска самостојност се изделуваат глаголите, именките и заменките, а другите полнозначни зборови имаат ограничена синтаксичка независност.

Синтаксичка класификација на зборовите во турскиот јазик		Синтаксичка класификација на зборовите во македонскиот јазик	
<i>Полнозначни зборови</i>	<i>Службени зборови</i>	<i>Полнозначни зборови</i>	<i>Службени зборови</i>
глаголи именки заменки придавки прилози глаголски именки глаголски придавки	постпозиции сврзници глаголски прилози	глаголи именки заменки придавки прилози броеви	предлози сврзници честички

5. Заклучок

Лингвистичарите за полесно поучување и истражување зборовите ги класификуваат во зборовни класи или групи. Во лингвистиката од минатото до денес се развиле различни класификации на зборовните класи, но денес најмногу се применуваат семантичката (значенска), морфолошката (формална) и синтаксичката (функционална) класификација. Семантичката класификација се базира на категоријалните значенски страни на зборовите и на нивните граматички значења. Морфолошката класификација ја разгледува менливоста и неменливоста на зборовите. Синтаксичката класификација ја испитува функцијата (службата) на зборовите во рамките на реченицата. Врз основа на овие три пристапа се определува припадноста на еден збор во некоја класа.

Според семантичката класификација во турскиот јазик се izdelуваат следниве еднаесет зборовни класи: именки (isimler), глаголски именки (isim-fiiller), заменки (zamirler), придавки (sifatlar), глаголски придавки (sifat-fiiller), прилози (zarflar), глаголи (filler), глаголски прилози (zarf-fiiller), постпозиции (edatlar), сврзници (bağlaçlar) и извици (ünlemler). Во македонскиот јазик според семантичката класификација зборовите се делат на следниве еднаесет класи: именки, придавки, броеви, заменки, глаголи, прилози, предлози, сврзници, честички, извици и модални зборови.

Според морфолошката класификација во турскиот јазик менливи зборови се: именките, заменките, глаголите и глаголските именки, а неменливи се: придавките, глаголските придавки, прилозите, глаголските прилози, сврзниците, извиците и постпозициите. Во македонскиот јазик менливи зборови се: именките, заменките, придавките, броевите и глаголите, а неменливи се: прилозите, предлозите, сврзниците, честичките, извиците и модалните зборови.

Според синтаксичката класификација во турскиот јазик полнозначни зборови се: глаголите, именките, заменките, придавките, прилозите, глаголските именки и глаголските придавки, а службени зборови се: постпозициите, сврзниците и глаголските прилози. Во македонскиот јазик полнозначни зборови се: глаголите, именките, заменките, придавките, прилозите и броевите, а службени зборови се: предлозите, сврзниците и честичките.

Бидејќи семантичката, морфолошката и синтаксичката класификација не може да биде секогаш доследна се јавуваат исклучоци, некои зборови се на границата меѓу две зборовни класи, а некои зборови се исклучуваат од одредена класификација. Затоа припадноста на еден збор во некоја зборовна класа најдобро се определува ако се земат предвид сите три класификации и ако зборот се анализира во рамките на реченицата.

Користена литература

1. Banguoğlu, Tahsin. 1990. *Türkçenin Grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
2. Čaušević, Ekrem. 1996. *Gramatika suvremenoga turskog jezika*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
3. Eker, Süer. 2010. *Çağdaş Türk Dili*. Ankara: Grafiker Yayınları.
4. Ergin, Muharrem. 1998. *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak.
5. Gencan, Nejat Tahir. 1992. *Dilbilgisi*. İstanbul: Kanaat Yayınları.
6. Korkmaz, Zeynep. 2009. *Türkiye Türkçesi Grameri - Şekil Bilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
7. Leontik, Mariya. 2014. *Temel Türkçe Dil Bilgisi*. Скопје.
8. Ахмед, Октај. 2008. *Вовед во морфологија на турскиот јазик*. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“.
9. Бојковска, Стојка. Ѓуркова, Минова Лилјана. Пандев, Димитар. Цветковски Живко. 2008. *Опита граматика на македонскиот јазик*. Скопје: Просветно дело.
10. Јанушева, Виолета. 2017. *Стандарден македонски јазик*. Битола: Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола.
11. Кепески, Круме. 1985. *ГраMATика на македонскиот литературен јазик*. Скопје: Просветно дело.
12. Конески, Блаже. 1987. *ГраMATика на македонскиот литературен јазик*. Скопје: Култура.
13. Николовска, Виолета. 2012. *Култура на изразувањето*. Скопје.
14. Панзова, Виолета. 1996. *Универзалната граматика и македонскиот јазик*. Скопје: Епоха.
15. Саздов, Симон. 2007. *Современ македонски јазик 1, 2, 3, 4*. Скопје: Табернакул.
16. Христовски, Александар. 1995. *ГраMATика на македонскиот литературен јазик*. Скопје.